

Kompetencijų ugdymo pavyzdžiai

Parengė Arnoldas Riekumas.

Pastabas ir pasiūlymus teikė: Marytė Kvietkuvienė, Diana Mockuvienė, Lina Navardauskienė, Rasa Prokurotienė, Gitana Puzinienė, Daiva Raškauskienė, Saulius Rudelis, Danutė Savčuk, Žydrė Jautakytė

Ilgalaikės užduotys yra tinkamiausios ugdyti dalykines ir bendrąsias kompetencijas. Tokios užduotys, kurios skatina aktyvų mokinių įsitraukimą, kūrybingumą ir žinių taikymą, suteikia galimybių apibendrinimams. Šokio pamokoje stengiamasi suformuluoti užduotis, kurios reikalauja gilaus esminių principų supratimo, skatina pasitelkti skirtingus gebėjimus bei leidžia rinktis skirtingus atlikimo būdus. Jos teikia galimybių įvairių gebėjimų lygių mokiniams, leidžia bendradarbiauti ir diskutuoti, pajauti pasitikėjimą savo jėgomis ir tapti savarankiškiems.

Į kompetencijų ugdymą orientuotos užduotys, patyrusių pedagogų siūlymu, galėtų apimti kelias veiklos sritis, pavyzdžiui, atlikimą, kūrybą ir pasirodymą ar pan. Kuriant užduotį ir vertinimo kriterijus, įtraukiami ir bendrųjų kompetencijų aspektai, prie kurių ugdymo gali prisidėti konkreti užduotis. Tokiu būtu užduotis dar labiau praturtinama.

Konkrečios užduotys yra nukreiptos į vieną ar kitą dalykinės kompetencijos aspektą. Tokios užduotys yra, pavyzdžiui, atskirų šokio pratimų atlikimas, šokio kūrinio stebėjimas ir aptartų elementų atpažinimas jame, ritmavimo pratimai, atskiro šokio elemento atlikimas reikalaujant tik tikslaus ritmo arba, pavyzdžiui, posūkio kampo ir pan.

Kompetencijų ugdymo pavyzdžiais, atskiramis užduotimis ugdomas mokėjimas mokytis. Lygiagrečiai vykstantis mąstymas apie savo mokymąsi bei svarstymas, kaip užduotis gali būti atlikta, savo veikimo stebėjimas, sėkmių ir trūkumų įvertinimas padeda pasiekti galutinį rezultatą. Mokiniai skatinami planuoti, stebėti ir apmąstyti savo mokymąsi, kad geriau valdytų procesą, o ne tik pamatytų jo rezultatus.

1. Ilgalaikė užduotis „Grupės šimtadienio šokis“

Užduočiai atlikti skiriamos 4 savaitės. Užduotis atliekama pamokų metu ir savarankiškai.

Užduotis skirta ugdyti šokio raiškos esminį gebėjimą – išreikšti savo mintis, jausmus, kūrybines idėjas šokiu ir pristatyti šokio veiklos rezultatus.

Užduotimi siekiama, kad mokiniai mokytusi kurti susietas ir prasmingas judesių sekas, jungtų figūras į derinius apgalvodami pradžią ir pabaigą.

Mokiniai turi parengti apgalvotą galutinį rezultatą – grupės šokį ir jį atlikti mokyklos renginio – šimtadienio – metu. Atlikdami šią užduotį, mokiniai pakartoja ir įtvirtina šokio komponavimo principus, įvairių šokių žingsnius ir figūras. Svabu, kad mokiniai pateiktų savitą šokio interpretacinį sumanymą, grupėje atliktų šokį renginio metu, jį nufilmuotą peržiūrėtų ir aptartų įvertindami.

Šokio dalykinių kompetencijų raiška užduotyje „Grupės šimtadienio šokis“

Šokio kompetencija	Mokinių pasiekimai (pagal Bendrąją programą)	Mokinių raiška užduotyje
Nuostatos	Domėtis šokiu ir bendradarbiauti išreiškiant savo ir priimant kito nuomonę.	Prisiminti šokius, kurie gali būti šokami renginyje. Pasirinkti šokį, kurį grupė / klasė atliks šimtadienio metu. Pakartoti figūras ir jų junginius.
Gebėjimai	Išreikšti savo mintis, jausmus, kūrybines idėjas šokiu. Pristatyti šokio veiklos rezultatus.	Atlikti šokio figūras ir junginius grupėje taisyklinga technika ir laikysena. Komponuoti šokį, apgalvoti pradžią – įėjimą, eigą – atlikimą, pabaigą – išėjimą iš scenos po nusilenkimo. Apgalvoti pasirengimą, drabužius, jų detales. Prisiminti / sužinoti scenos kultūros reikalavimus.
Žinios ir supratimas	1.1.1. Pasitelkti kūno kinestetines galias siekiant koordinuotai judėti, išlaikyti taisyklingą laikyseną. Įvardyti atliekamus šokio žingsnius ir (ar) šokius. Įvardyti idėjos pasirinkimo motyvus (turima šokio patirtis, tam tikri šokio interesai, draugų paskata ar kt.). Įvardyti šokio projekto dalyvių funkcijas, nurodyti jų ypatumus bei sąsajas siekiant bendro tikslo.	Mokėti atskiro šokio figūras ir jų junginius. Gebėti pagrįsti savo nuomonę ir konkretaus šokio pasirinkimą. Pasidalinti su grupės / klasės dalyviais funkcijas. Turėti – ugdyti(s) grupinio šokio atlikimo įgūdžius. Pamatyti savo klaidas (vaizdo įrašo peržiūros metu), jas įvardyti ir apmąstyti. Apmąstyti galutinio šokio rezultatą. Atlikti šokį renginio metu. Peržiūrėti nufilmuotą renginio metu šokį, įvertinti savo ir draugų pasirodymą.

Bendrujų kompetencijų raiška užduotyje „Grupės šimtadienio šokis“

Kompetencija	Kompetencijų aspektai	Mokinių raiška užduotyje
Komunikavimas	Supranta ir perduoda įvairaus pobūdžio žodinius ir nežodinius pranešimus, bendrauja atsižvelgdamas į tikslą, adresatą, situaciją.	Apgalvoti interpretacinį sumanymą. Komunikuoti bendradarbiaujant su grupės / klasės draugais pasirenkant atliekant šokį. Šokti įtaigiai ir išraiškingai pagal atlikimo ir scenos kultūros taisykles.
Mokėjimas mokytis	Geba planuoti ir apmąstyti mokymosi procesą ir rezultatus.	Pasirinkti gebėjimus atitinkantį šokį, suplanuoti pasirėngimą, stebėti, kaip sekasi, paaiškinti, kaip pavyko pasiekti išsikeltus tikslus.
Iniciatyva ir kūrybingumas	Iniciatyviai ir kūrybingai veikia.	Atlikti šokį grupėje, siūlyti galimus tobulinimo variantus, pademonstruoti geriausią rezultatą kūrybiniam sumanymui įgyvendinti.
Asmeninė	Moka sutelkti jėgas siekdamas užsibrėžtų tikslų.	Ruoštis šimtadieniui – suplanuoti ir stebėti savo veiklą, įsivertinti savo pasirėngimo veiklą ir šokio atlikimą šimtadienio metu.

2. Ilgalaikė užduotis „Tėčio / mamos jaunystės daina“

Užduočiai atlikti skiriamos 4 savaitės. Užduotis atliekama pamokų metu ir savarankiškai.

Užduotimi siekiama ugdyti mokinių gebėjimą išreikšti savo mintis, jausmus, kūrybines idėjas šokiu; bendradarbiauti, išreiškiant savo ir priimant kito nuomonę; perprasti šokio įvairovę; įžvelgti kasdienę šokio naudą ir reikšmę šiuolaikinėje kultūroje.

Užduotis ugdo muzikinį skonį, skatina domėtis šokio ir muzikos istorija. Užduotimi siekiama bendradarbiauti ir komunikuoti su draugais, su tėvais.

Mokiniam yra skelbiama užduotis parinkti iš šeimos, tėvų asmeninio muzikos archyvo įrašų, pagal kuriuos galima šokti atskirus, per pamokas išmokus šokius. Prašoma parengti trumpą informaciją apie tėvo / motinos mėgstamas grupes ir dainininkus, kurių muzika skambės

pamokoje, pateikti įdomių faktų iš istorijos. Vienas iš variantų – organizuoti pamoką su multimedijos priemonėmis, iliustruojant atskirus šokius vaizdo muzikiniais klipais.

Šokio dalykinių kompetencijų raiška užduotyje „Tėčio / mamos jaunystės daina“

Šokio kompetencija	Mokinių pasiekimai (pagal Bendrąją programą)	Mokinių raiška užduotyje
Nuostatos	Bendradarbiauti išreiškiant savo ir priimant kito nuomonę, perprasti šokio įvairovę, įžvelgti kasdienę šokio naudą ir reikšmę šiuolaikinėje kultūroje.	Prisiminti šokius, kurių buvo mokoma pamokoje. Pakartoti figūras ir jų junginius. Aptarti su tėvu / motina.
Gebėjimai	Išreikšti savo mintis, jausmus, kūrybines idėjas šokiui. Pristatyti šokio veiklos rezultatus.	Atlikti šokio figūras ir junginius grupėje taisyklinga technika ir laikysena. Klasėje / grupėje pristatyti savo tėvų mėgstamas melodijas suteikiant pagrindinę informaciją apie grupę / dainininką, žanrą, stilių ir pan.
Žinios ir supratimas	1.2.2. Nusakyti kūrybinių idėjų paieškos galimą aplinką (įvairūs šokio žanrai, kultūros tradicijos, socialinės problemos, asmeniniai išgyvenimai ar kt.). 1.5.2. Įvardyti šokio projekto sudedamąsias dalis ir organizavimo etapus. 1.5.3. Aptarti projekto vykdymo planą ir jį parengti naudojant IKT. 1.6.2. Aptarti šokio projekto pristatymo virtualioje erdvėje galimybes ir ypatumus.	Mokėti atskiro šokio figūras ir jų junginius. Gebėti pagrįsti savo nuomonę ir konkretaus šokio pasirinkimą. Pristatyti tėvams norimą atlikti šokį, aptarti. Sužinoti informaciją apie dainininką / grupę. Parinkti konkrečią muziką iš asmeninio muzikos archyvo. Rasti internete vaizdo klipą, pasirengti jį demonstruoti per pamoką (įrašyti į laikmeną, pasižymėti prieigą internete ar pan.), atsinešti vaizdo DVD į pamoką. Pašokti pagal mėgstamą tėvų muziką, pristatyti atlikėją pamokos metu, papasakoti įdomių faktų. Įvertinti savo ir draugų pasirodymą.

Bendrujų kompetencijų raiška užduotyje „Tėčio / mamos jaunystės daina“

Kompetencija	Kompetencijų aspektai	Mokinių raiška užduotyje
Komunikavimas	Supranta ir perduoda įvairaus pobūdžio žodinius ir nežodinius pranešimus,	Apgalvoti interpretacinį sumanymą. Komunikuoti bendradarbiaujant su tėvais, pasirenkant muziką, atliekant

	bendrauja atsižvelgdamas į tikslą, adresatą, situaciją.	šokį. Šokti įtaigiai ir išraiškingai.
Mokėjimas mokytis	Geba planuoti ir apmąstyti mokymosi procesą ir rezultatus.	Suplanuoti veiklas, pasirinkti šokį, konsultuotis su tėvais, surasti įrašą, informaciją, vaizdo klipą, stebėti, kaip sekasi, paaiškinti, kaip pavyko pasiekti išsikeltus tikslus.
Iniciatyva ir kūrybingumas	Iniciatyviai ir kūrybingai veikia.	Siūlyti galimus tobulinimo variantus, pademonstruoti geriausią rezultatą kūrybiniam sumanymui įgyvendinti.
Asmeninė	Moka sutelkti jėgas siekdamas užsibrėžtų tikslų.	Ruoštis šimtadieniui – suplanuoti ir stebėti savo veiklą, įsivertinti savo pasirengimo veiklą ir šokio atlikimą šimtadienio metu.

3. Improvizacinė užduotis „Judėsių seka“

Užduočiai atlikti skiriama viena pamoka. Užduotis atliekama pamokų metu.

Užduotimi siekiama mokytis kurti susietas judėsių sekas, jungti figūras į derinius, apgalvojant pradžią ir pabaigą.

Užduotis skatina mokinius mąstyti, gebėti jungti atskirus judesius arba figūras į šokio junginius, sekas; jas atlikti.

Mokiniams yra išvardinamos šokio atskiros, anksčiau išmoktos figūros. Prašoma jas sujungti į šokių derinį (junginį) pagal figūrų jungimo taisykles (galimą eiliškumą) ir kompozicijos reikalavimus. Prašoma atskiros šokio 4, 8, 16 ar pan. taktų sukurtą junginį pristatyti partneriui (-ei) ir atlikti poroje.

4. Improvizavimo užduotis „Pakeiskime porą“

Užduočiai atlikti skiriama viena pamoka.

Šia užduotimi siekiama ugdyti gebėjimą suvokti ir vertinti šokį bei šokti vis su kitu partneriu poroje, kurti susietas judėsių sekas, atlikti šokį arba jo fragmentą grupėje.

Užduotis skatina bendrauti ir bendradarbiauti poroje, matyti savo akiratyje visą grupės šokėjų atliekamą šokį; lavina grupinio šokimo įgūdžius.

Mokiniai prašomi sustoti poromis ratu ir šokti šokį, kurio junginio pabaigoje merginos pakeičia partnerius vaikus, šokio žingsniu pereidamos prie kito, pavyzdžiui, per vieną vaiką į priekį. Naują junginį vaikinai šoka jau su kita pora. Baigiant atlikti junginį, pabaigoje, poros vėl keičiasi. Tokiu būdu, visi vaikinai klasėje gauna pašokti su visomis merginomis. Galima užduotis – paskirti vieną, tame pačiame rate šokantį mokinį arba porą „reguliuoti“, kai poros pasikeičia partneriais.

5. Šokio istorijos tiriamasis darbas

Užduočiai atlikti skiriami du mėnesiai. Užduotis atliekama savarankiškai. Užduotimi siekiama lavinanti gebėjimą orientuotis šiandienos šokio aplinkoje, pažinti šiuolaikinio šokio meno problemas.

Užduotis skatina susipažinti su šokių istorija, kūrėjais, jų darbais, tai aprašyti ir pristatyti grupėje / klasėje.

Mokiniam yra skelbiamas tikslas – susipažinti su atskirų šokių istorija arba žymiausiomis šokio asmenybėmis, nurodoma literatūra arba galimos interneto prieigos. Skatinama ieškoti literatūros ir užsienio kalba. Moksleiviai savarankiškai, naudodamiesi informacinėmis kompiuterinėmis technologijomis, literatūra bibliotekose ir kt., suranda, surenka ir susistestina medžiagą duota tema. Mokinys pagal raštvedybos taisykles parengia projektą-referatą (iš anksto sutartos teksto apimties) ir garso arba vaizdo medžiagą elektroninėje laikmenoje pristato grupėje / klasėje. Pristatydamas demonstruoja, aiškina, atsako į klausimus, įsivertina, paaiškindamas, su kokiais sunkumais susidūrė, kaip juos įveikė. Kiti mokiniai vertina projektą.

Šokio dalykinės kompetencijos, kurios ugdomos užduotimis „Judėsių seka“, „Pakeiskime porą“, „Šokio istorijos tiriamasis darbas“: šokti pavieniui, poroje ir grupėje įvairius judesius, šokio žingsnius, jų derinius ir (ar) šokius; komponuoti judėsių sekas pavieniui, poroje ir grupėje, naudojant natūralius judesius ir (ar) įvairių šokio žanrų žingsnius bei jų derinius.

Bendrosios kompetencijos, kurios ugdomos šiomis užduotimis: komunikavimas (minčių išsakymas partneriui, figūrų sekos siūlymas, partnerio išklausymas ir papildymas savo mintimis, neverbalinis bendravimas šokio metu – vadovavimas porai, mokėjimas suprasti ir įvertinti), pažinimas (gebėjimas panaudoti, pritaikyti įgytas žinias, interpretuoti, daryti išvadas, tyrinėti), asmeninė (gebėjimas dirbti komandoje, mokėjimas klausyti ir išgirsti, bendravimo kultūra, tvarkingumas), iniciatyvumas ir kūrybiškumas (sudėtingas problemas sprendžia paprastai, pasitiki savo kūrybinėmis galiomis, originaliai mąsto), mokėjimas mokytis (geba vertinti ir įsivertinti), socialinė (geba susitarti, pasitiki savimi).